

Köldmedia

Har din verksamhet en kyl, frys, värmepump eller luftkonditionering? I sådant fall kan din anläggning omfattas av krav på läckagekontroller och årlig rapportering till miljö- och bygglovsnämnden.

Vad är köldmedier

Syntetiska köldmedier är miljöfarliga fluorerade växthusgaser, så kallade f-gaser. Köldmedier kan bland annat ingå i kylar, frysar, luftkonditionerings- eller värmepumpsanläggningar för att transportera värme eller kyla.

När köldmedier släpps ut eller läcker ut i atmosfären bidrar de till växthuseffekten. Du som äger eller bedriver en verksamhet som har en köldmedieanläggning behöver därför följa gällande lagstiftning för att förhindra och motverka utsläpp. Samtliga anläggningar ska underhållas, men alla omfattas inte av kraven på läckagekontroll och årlig rapportering till miljö- och bygglovsnämnden.

Årsrapportering

Innehåller din köldmedieanläggning sammanlagt 14 ton CO₂e eller mer under någon del av året, och varje aggregat innehåller minst 5 ton CO₂e (10 ton CO₂e för hermetiskt slutna värmepumpar, se avsnitt senare i faktabladet), ska du skicka in en årsrapport.

Koldioxidekvivalenter CO₂e

Anger hur stor växthuseffekt en typ av köldmedia har vid utsläpp i jämförelse med utsläpp av samma mängd (kg) koldioxid.

Årsrapporten ska skickas in till miljö- och bygglovsnämnden senast den 31 mars årligen.

Årsrapporten ska redovisa utförda läckagekontroller och andra händelser som har inträffat under kalenderåret så som:

- nyinstallation
- påfyllning av gas
- mängd återvunnen eller regenererad gas
- konvertering av gas
- skrotning av aggregat

Ditt ansvar som operatör

Du som är ägare av en anläggning är i de flesta fall att betrakta som operatör. I vissa fall har dock inte ägaren rådighet över anläggningen, i dessa fall ska den fysiska eller juridiska person som har rådighet över anläggningen betraktas som operatör.

Operatören ansvarar bland annat för att

- se till att köldmedieanläggningen blir kontrollerad inom fastställda kontrollintervall av en certifierad kylentreprenör.
- årligen skicka in en årsrapport till tillsynsmyndigheten (miljö- och bygglovsnämnden) om du under någon del av kalenderåret har utrustning som omfattas av krav på läckagekontroll till en sammanlagd mängd om minst 14 ton CO₂e. Senast den 31 mars ska årsrapporten för föregående år ha inkommit till miljö- och bygglovsnämnden. Du som operatör ansvarar för att känna till och godkänna rapportens innehåll. Årsrapporten ska skrivas under eller förses med elektronisk underskrift. Du kan skicka in din årsrapport via e-tjänst på jarfalla.se
- säkerställa att kylföretaget och kylentreprenören har aktiva certifikat då de utför arbeten på din anläggning.
- se till att utrustning som skrotas tas omhand på rätt sätt under kontrollerade former, och att det redovisas ett skrotningsintyg som skickas in till miljö- och bygglovsnämnden. Skicka in skrotningsintyg via e-tjänst på jarfalla.se.
- underrätta miljö- och bygglovsnämnden innan du installerar eller konverterar utrustning på 14 ton CO₂e eller mer. Anmäl nyinstallation/ändring via e-tjänst på jarfalla.se.

Läckagekontroll

Hur ofta läckagekontrollerna ska utföras bestäms av mängden ton CO₂e aggregatet innehåller. Om anläggningen har ett läckagevarningssystem förlängs tiden mellan kontrollerna med det dubbla.

Se tabell 1. för vilka kontrollintervall som gäller för olika fyllnadsmängder.

Tabell 1. Kontrollintervall för läcksökning*

Mängd CO ₂ e	Kontrollintervall utan läckagevarningssystem	Kontrollintervall med läckagevarningssystem
Upp till 5 ton	Ingen obligatorisk kontroll	Ingen obligatorisk kontroll
Från 5 ton upp till 50 ton	Minst en gång om året	Minst en gång vartannant år
Från 50 ton upp till 500 ton	Minst en gång var 6:e månad	Minst en gång var 12:e månad
Från 500 eller mer	Minst en gång var 3:e månad	Minst en gång var 6:e månad

* För värmepumpsanläggningar gäller särskilda kontrollintervall. Se tabell 2.

Värmepumpar

Värmepumpar kan antingen vara hermetiskt slutna eller icke-hermetiskt slutna. Olika krav på läckagekontroll och årsrapportsskyldighet gäller beroende på vilken typ av anläggning du har, se tabell 2.

Tabell 2. Krav för olika typer av värmepumpsanläggningar.

Typ av utrustning	Mängd köldmedium per aggregat (ton CO ₂ e)	Krav på läckagekontroll	Årsrapportsskyldighet
Hermetisk	5-9,9	Nej	Nej
	10-13,99	Ja	Nej, om det är ett enstaka aggregat på 10 ton CO ₂ e. Ja, om det dessutom finns övriga hermetiskt slutna aggregat som innehåller 10 ton CO ₂ e eller mer, eller andra aggregat än hermetiskt slutna och som innehåller minst 5 ton CO ₂ e så att den totala mängden köldmedia blir 14 ton CO ₂ e eller mer.
	>14	Ja	Ja
Icke- hermetisk	5-13,99	Ja	Nej, om det finns ett eller två aggregat på max 5 ton CO ₂ e vardera så att den sammanlagda mängden underskrider 14 ton CO ₂ e. Ja, om det dessutom finns övriga aggregat som innehåller 5 ton CO ₂ e eller mer och hela anläggningen sammanlagt har 14 ton CO ₂ e eller mer.
	>14	Ja	Ja

Miljösanktionsavgift

Om du inte följer lagstiftningen för köldmedieanläggningar kommer en miljösanktionsavgift dömas ut:

- Avgiften ligger på mellan 1 000 - 5 000 kronor per anläggning och beror på vilken brist det gäller.
- Om flera brister upptäcks kan avgifterna kombineras och om samma brist upptäcks två år i rad dubblas avgiften.
- Avgiften betalas till staten men miljö- och bygglovsnämnden tar ut en extra avgift för handläggningen av ärendet.
- Miljösanktionsavgiften riktas alltid till ägaren/verksamhetsutövaren som är ytterst ansvarig för anläggningen.

Tillsyn

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen har till uppgift att bedriva tillsyn och kontrollera att du uppfyller gällande lagstiftning. Vi granskar bland annat den årsrapport du skickar in till oss.

Årsavgift

Tillsynen finansieras främst genom avgifter. Kommunfullmäktige har fastställt en fast avgift för handläggning av årsrapporten, övrig handläggning debiteras med timavgift.

Den som är registrerad ägare den 1 januari under försäljningsåret är skyldig att betala årliga avgiften för köldmedieanläggningen samma år.

Om ingen anmälan om ägarbyte kommer in debiteras den årliga avgiften den tidigare ägaren.

Ägarbyte

Ett ägarbyte ska alltid anmälas skriftligen till miljö- och bygglovsnämnden genom att en kopia på överlåtelseavtalet och registreringsbevis från Bolagsverket skickas in.

Ansvar för att anmälan om ändring sker ligger hos både den tidigare och den nya ägaren.

Den som äger anläggningen vid rapporteringstidpunkten, d.v.s. 31 mars varje år, ansvarar för att årsrapporten skickas in.

Vid ett ägarbyte tar alltså den nya ägaren fr.o.m. 31 mars försäljningsåret över ansvaret för årsrapporten för föregående år, samt att den ska se till att årsrapporten skickas in i till miljö- och bygglovsnämnden senast 31 mars.

Laghänvisning och tips på vägledningsmaterial

Förordning (2016:1128) om fluorerade växthusgaser
EU-förordning (nr 517/2014) om fluorerade växthusgaser

Naturvårdsverkets vägledning om fluorerade växthusgaser

Vill du veta mer så finns bra information på webbplatsen www.alltomfgas.se. Där finns även ett omräkningsverktyg där du enkelt kan räkna ut CO₂e.

Vill du veta mer? Kontakta oss på miljö- och hälsoskyddsavdelningen

Ring 08-580 285 00 eller skicka e-post till miljo.bygglovsnamnden@jarfalla.se.
Läs mer på www.jarfalla.se